

Zbrinjavanje u hospicijima/ustanovama za palijativnu njegu i palijativna njega – ponude i prevencija

Informacije za migrante u Bavarskoj

Serbokroatisch

**Ethno-
Medizinisches
Zentrum e.V.**

gefördert durch
Bayerisches Staatsministerium für
Gesundheit und Pflege

Impressum

Die Hospiz- und Palliativversorgung –
Angebote und Vorsorge. Informationen für
Migrantinnen und Migranten in Bayern

Herausgeber

Ethno-Medizinisches Zentrum e. V.
Königstr. 6, 30175 Hannover

Redaktion

David Brinkmann, Elena Kromm-Kostjuk,
Ramazan Salman

Übersetzung

Dolmetscherdienst Ethno-Medizinisches
Zentrum e.V.

Förderer

Bayerisches Staatsministerium für Gesundheit
und Pflege

Layout & Satz

Bernd Neubauer, Göttingen
Eindruck, Hannover

Druck

Unidruck, Hannover

Stand: April 2016 (1. Auflage)

Erhältlich in den Sprachen:

Arabisch, Bulgarisch, Deutsch, Englisch, Kurdisch
(Kurmanci), Polnisch, Rumänisch, Russisch,
Serbokroatisch und Türkisch.

Ovaj vodič sačinjen je okviru projekta "Bavarska informativna kampanja za zbrinjavanje u hospicijima i palijativno zbrinjavanje – sa migrantima, za migrante."

Zbrinjavanje u hospicijima/ ustanovama za palijativnu negu i palijativna njega – ponude i prevencija

U ovoj brošuri naći ćete odgovore na ova pitanja:

- Šta/Što je to hospicij/ustanova za palijativnu negu i palijativna njega?
- Koje ponude zbrinjavanja postoje u Bavarskoj i šta iste pružaju?
- Koje troškove snosi osiguranik?
- Koja prava imam kao pacijent i (t)ko donosi važne odluke za mene, ako ja više nisam sposoban/na da ih sam/a donosim?
- Šta/Što je to izjava volje pacijenta ("Patientenverfügung")?
- Šta/Što je punomoć za odlučivanje u ime pacijenta ("Vorsorgevollmacht")?
- Šta/Što je rješenje o zakonskom zastupanju ("Betreuungsverfügung")?
- Kako da organizujem oproštaj od pokojnika, izražavanje žalosti (oplakivanje) i sahranu? Šta/Što moram poštovati?

Šta/Što je hospicij/ustanova za palijativnu negu i palijativna njega?

Smrt, umiranje i oproštaj idu uz svaki ljudski život. Ako se usljed teške bolesti nazire kraj života, to može proizvesti strah npr. od bolova, patnje ili samoće. Članovi porodice/obitelji i prijatelji saučestvuju u bolu sa oboljelom osobom i često se osjećaju bespomoćnim, preopterećenim i prepuštenim samim sebi. U takvim situacijama hospiciji i ustanove za palijativnu negu pomažu kompetentno i s puno razumijevanja.

Zbrinjavanje u hospicijima i palijativno zbrinjavanje obuhvataju ponude i usluge različitih institucija, službi i lica/osoba, koji nude pomoć/potpору najtežim i umirućim bolesnicima u njihovoj zadnjoj fazi života, kao i njihovim porodicama/obiteljima. Ove ustanove dale su sebi/postavile su si zadatak da sveobuhvatno liječe oboljele osobe, uz uključivanje članova njihovih porodica/obitelji, da brinu o njima, pomaže im da ublaže strahove i da ih rasterete. Putem svojih raznovrsnih ponuda liječenja i pomoći/potpore, ove ustanove žele da što više očuvaju ili poboljšaju kvalitet(u) života oboljelih i njihovih porodica/obitelji i omoguće dostojanstven

završetak života. Ponude se sastoje od zbrinjavanja uz pomoć metoda palijativne medicine i palijativne njege i, najvećim dijelom, volonterskim radom u hospicijima.

Ova ponuda obuhvata, pored ostalog, sljedeće:

- Medicinsko liječenje (npr. ciljano tretiranje bolova i ublažavanje ostalih tegoba, kao što su otežano disanje, problemi sa probavom itd.) radi smanjenja tegoba,
- savjetovanje npr. o pravnim pitanjima,
- duhovno praćenje/briga/podrška (i za članove porodice/obitelji),
- njega i rasterećenje u obavljanju njege,
- pomoć kod poslova u nadležnim organima.

Zbrinjavanje u hospicijima i ustanovama za palijativnu njegu namijenjeno je svim ljudima u Bavarskoj, bez obzira na njihovo porijeklo ili vjeroispovjest. U svom radu ove ustanove rukovode se uobičajenim željama umirućih i teško bolesnih ljudi:

- da ne umru sami, nego okruženi porodicom/obitelji i drugim bliskim ljudima,
- da žive sa što većim kvalitetom života, bez patnje i jakih bolova,
- da ostanu u kućnom odn. poznatom okruženju,
- da imaju vremena da srede posljednje stvari u životu, da raščiste neke odnose i da se oproste,
- da se bave važnim temama života i umiranja i da s nekim porazgovaraju o tome, kao npr. o pitanju smisla života i o tome šta se dešava poslije smrti.

Koje ponude zbrinjavanja postoje u Bavarskoj i šta/što one pružaju?

Mreža zbrinjavanja u hospicijima u Bavarskoj sastoji se od mnoštva ponuda. U toj mreži sarađuju različiti stručnjaci, kao npr. ljekari/liječnici, njegovatelji, socijalni pedagozi, duhovnici, ergoterapeuti itd. – uz podršku/potporu školovanih pratilaca-volontera u hospicijima (“Hospizbegleiter”, vidi informaciju u okviru na strani 6).

Izbor najkorisnije vrste zbrinjavanja i usluga koje su potrebne oboljelom ili članovima njegove porodice/obitelji, zavisi od/ovisi o konkretnom slučaju i o tome se najprije razgovara npr. zajedno sa porodičnim ljekarom/obiteljskim liječnikom ili u okviru savjetovanja putem lokalnog udruženja/udruga hospicija. I zavodi za zdravstveno osiguranje (“Krankenkassen”) nude savjete i usluge u vezi sa uslugama hospicija i ustanova za palijativno zbrinjavanje.

Zbrinjavanje se obavlja, po potrebi i mogućnostima, stacionarno ili ambulantno.

Ambulantno zbrinjavanje

Mnogi neizlječivo bolesni ljudi najradije bi na kraju života ostali kod kuće, u poznatom

okruženju i pod nadzorom i brigom/skrbi porodice/obitelji i prijatelja. To može da im omogućiti ambulantno palijativno zbrinjavanje, kojim se nudi savjetovanje, pratnja, medicinsko liječenje i njega kod kuće (ali i u ustanovama za njegu).

Ova vrsta zbrinjavanja vrši se, obično, redovnim zbrinjavanjem, to znači putem porodičnog ljekara/obiteljskog liječnika, specijalista, službi za tuđu pomoć i njegu itd. Ova vrsta bazičnog zbrinjavanja zbirno se naziva Opšte/Opće ambulantno palijativno zbrinjavanje (“allgemeine ambulante Palliativversorgung”, skraćeno: AAPV). Ono je dio primarne zdravstvene zaštite i obavlja se uvijek kada postoji redovan i veliki utrošak vremena u zbrinjavanju na kraju života.

Pratioci-volonteri (“Hospizbegleiter”) u hospicijima odn. ambulantno zbrinjavanje u hospicijima

Pratioci u hospicijima su volonteri, školovani pomoćnici, koji se mogu angažovati u različitim oblastima zbrinjavanja u okviru hospicija i palijativnog zbrinjavanja. Oni dolaze bolesnicima kući, ali se angažuju i u stacionarnim hospicijima (vidi stranu 7), stacionarnim ustanovama za njegu, bolnicama itd. Oni su pouzdani pratioci na kraju života i pomažu/podupiru teško bolesne ljude i njihove porodice/obitelji na mnogo načina. Tako mogu da pomognu u lakšim poslovima njege, mogu da čitaju bolesnicima, saosjećajni su sagovornici, prate bolesnike kod odlaska ljekar/lijječniku ili jednostavno su „samo tu“.

Međutim, ponekad obim/opseg ovih usluga nije dovoljan i može se desiti da je potrebno intenzivnije medicinsko zbrinjavanje. To se može desiti u slučaju kada je oboljenje naročito teško, a tegobe veoma raznolike, tako da je potrebna njega tokom/tijekom 24 sata. U tim situacijama postoje specijalni timovi za zbrinjavanje, koji su oformljeni baš za tu vrstu zadataka. I u tim timovima sarađuju članovi

različitih specijalnosti: ljekari/lijječnici (specijalista sa dodatnim nazivom “palijativna medicina”), njegovatelji, socijalni radnici itd. Ova vrsta pomoći naziva se Specijalizovano ambulantno palijativno zbrinjavanje (“spezialisierte ambulante Palliativversorgung” skraćeno: SAPV) i nju mora da propiše ljekar/lijječnik.

Za rasterećenje i praćenje mogu da se angažuju i pratioci-volonteri u hospicijima (vidi informaciju u okviru).

Stacionarno zbrinjavanje

Ako težina oboljenja ne dopušta (više) zbrinjavanje kod kuće, teški i umirući bolesnici mogu biti zbrinuti i u stacionarnim ustanovama – hospicijima i ustanovama za palijativno zbrinjavanje. To mogu biti tzv. palijativna odjeljenja/odjeli odn. službe palijativne medicine u bolnicama, ali i stacionarni hospiciji (ili skraćeno: “hospiciji”).

Palijativno zbrinjavanje u bolnici

Mnoge bolnice u Bavarskoj imaju svoja palijativna odjeljenja/odjele ili raspoložu tzv. službama za palijativnu medicinu. Radi se o specijalizovanom osoblju koje na optimalan

način zbrinjava najteže bolesnike i umiruće osobe i pomaže/podupire članove porodice/obitelji. Međutim, u normalnim okolnostima zbrinjavanje u bolnici nije dugotrajno, nego generalno ima za cilj da pacijenta stabilizuje, kako bi što prije mogao biti otpušten kući ili u hospicij odn. u neku drugu ustanovu za njegu.

Stacionarni hospiciji

Teško oboljele, umiruće osobe mogu biti smještene u stacionarne hospicije, ako nije moguće zbrinjavanje kod kuće i ako nije potreban boravak u bolnici. Pacijenti su, u pravilu, smješteni u jednokrevetnim sobama. Atmosfera u hospiciju je "familijarna" i pacijentima je omogućeno da se osjećaju što ugodnije, pomalo kao kod kuće a ne kao u bolnici. "Familijarno" znači, takođe(r), da i porodica/obitelj umirućeg bolesnika može, po želji, veoma blisko da učestvuje/sudjeluje u liječenju i njezi i brizi o bolesniku. Zbrinjavanje, po potrebi, obavlja porodični ljekar/obiteljski liječnik ili ljekar/liječnik SAPV-tima (Specijalizovano ambulantno palijativno zbrinjavanje), njegovatelji i pratioci-volonterii u hospicijima. Postoji i mogućnost korištenja

dopunske terapije, kao što je muzikoterapija/ glazbena terapija, terapija slikanjem i ergoterapija.

Većina stacionarnih hospicija nudi mogućnost opraštanja u prostorijama uređenim u tu svrhu. Ovdje mogu u miru i u skladu sa željama i uvjerenjima dotične osobe i njegove porodice/obitelji da se obave i rutuali vezani za smrt i žalost (vidi stranu 11).

Hospicij i palijativno zbrinjavanje za djecu i adolescente/tinejdžere

Nažalost, i djeca i adolescenti/tinejdžeri ponekad obole tako teško da je njihov životni vijek drastično smanjen i moraju se tretirati sredstvima palijativne njege. Njihovo zbrinjavanje postavlja naročite zahtjeve službama

Koje troškove snosi osiguranik?

Za usluge zbrinjavanja u hospicijima i palijativnu njegu u Njemačkoj nije potrebno plaćanje participacije od strane osiguranika. Ako ljekar/lječnik utvrdi da postoji potreba za specijalizovanim ambulantnim palijativnim zbrinjavanjem (SAPV), zdravstveno osiguranje plaća i ove usluge. Osim toga, osiguranici imaju pravo i na besplatno, individualno savjetovanje i pomoć o uslugama u hospicijima i uslugama palijativnog zbrinjavanja.

zbrinjavanja, jer je njima, za razliku od odraslih ili starih osoba, često potrebno dugogodišnje stalno liječenje i briga. Zbrinjavanje kod kuće igra posebno važnu ulogu kod njih i njihovih porodica/obitelji.

Zbog toga postoje, u skladu sa njihovim potrebama, službe zbrinjavanja odn. specijalno edukovano osoblje: pratioci u hospicijima za djecu, stacionarni hospiciji za djecu i adolescente/tinejdžere ili specijalni ambulantni palijativni timovi za djecu ("spezialisierte ambulante Palliativversorgung für Kinder und Jugendliche", skraćeno: SAPV KJ). Osim

toga, na Univerzitetnoj/Sveučilišnoj klinici Minhen/München biće 2016. otvoreno odjeljenje/odjel za palijativno zbrinjavanje djece.

Koja prava imam kao pacijent i (t)ko donosi važne odluke za mene, ako ja to ne mogu više sam da učinim?

Načelno je kod svih odluka koje se tiču zdravlja uvijek mjerodavna volja pacijenta. Ljekari/Liječnici moraju to uvijek uvažavati kod liječenja i postupati na osnovu odluke pacijanta. To znači da ljekari/liječnici u Njemačkoj nisu obavezni samo da liječe svoje pacijente i što više ublaže njihove tegobe, nego i da provjere da li je pacijent u stanju da razumije značaj i posljedice medicinskog liječenja i da se odluči da ga prihvati ili odbije.

Ako zbog jezičke barijere postoje poteškoće u sporazumijevanju, mogu se angažovati prevodioci/prevoditelji. To važi i za liječenje u okviru zbrinjavanja sredstvima palijativne medicine, otprilike kada se radi o odluci o prihvatanju ili odbijanju mjera za produžavanje života.

Međutim, usljed teške bolesti, nesretnog slučaja ili fizičkih/tjelesnih i/ili mentalnih

ograničenja usljed starosti, može se desiti da pacijent ne može više samostalno donijeti važne odluke, npr. o predstojećem liječenju i kada se određeni poslovi u vezi sa životom ne mogu više regulisati na sopstvenu odgovornost. U Njemačkoj ne možete jednostavno donijeti odluku u nečije ime samo zbog toga jer ste, na primjer, međusobno rodbinski povezani (izuzetak: roditelji za svoju maloljetnu djecu). Zbog toga se savjetuje da na vrijeme iskažete svoje želje u pogledu ljekarskog tretmana (a ne tek kada se razbolite!) ili da odredite (t)ko treba da donese ove bitne odluke u vaše ime. Za takve slučajeve postoje različite mogućnosti prevencije.

Šta/Što je izjava volje pacijenta (“Patientenverfügung“)?

U tom dokumentu može se pismeno definisati kako postupati u situacijama kada pacijent nije više u stanju da sam izražava svoju volju i donosi odluke. U toj izjavi se može unaprijed odrediti koje medicinske mjere mogu da se preduzmu u slučaju oboljenja koje ugrožava život, a koje ne. Time je ispoštovano pravo na samostalno odlučivanje.

Da bi izjava volje pacijenta bila pravno valjana, veoma je važno da bude sačinjena u pisanoj formi. Nije dovoljno usmeno saopštenje! Preporučuje se da se obavezno što preciznije definiše u kojoj situaciji se odbijaju određene medicinske mjere ili koja vrsta liječenja se želi.

Pošto pravna situacija u oblasti medicinskog liječenja može biti vrlo kompleksna i teško razumljiva laicima, potrebno je, u svakom slučaju, prethodno tražiti savjet u vezi s tim. Možete npr. pitati o tome svog porodičnog ljekara/obiteljskog liječnika. Savjete nude i dobrotvorna udruženja/udruge ili centrale potrošača (“Verbraucherzentralen”). Besplatne savjete dobićete i od nekih udruženja/udruga hospicija.

Izjava volje pacijenta pravno je obavezujuća za sve učesnike u procesu liječenja. Ali, ista može u svako doba da se izmijeni i opozove, čak i usmeno. Možete da koristite i besplatne obrasce, koji mogu da se individualno prilagode.

Pri tome se može definisati koje oblasti punomoć tačno obuhvata. Da bi punomoć bila dostupna i u hitnim slučajevima, pametno je nositi stalno sa sobom neku karticu u kojoj je navedeno da postoji punomoć i (t)ko je opunomoćen. Osim toga, potrebno je punomoć dati opunomoćeniku ili ga obavijestiti gdje se ista nalazi. Zbog dokazivanja postojanja, punomoć mora uvijek biti u pisanoj formi. Pošto se radi o vrlo važnim odlukama, načelno bi uvijek trebalo opunomoćiti samo osobe u koje imate puno povjerenje. Osim toga, za razliku od izjave volje pacijenta, opunomoćenik nije pod kontrolom suda.

Šta/Što je punomoć za odlučivanje u ime pacijenta (“Vorsorgevollmacht”)?

Osim navedenog, svaki čovjek u Njemačkoj ima mogućnost putem tzv. punomoći za odlučivanje u ime pacijenta dati ovlaštenje nekoj osobi da se brine o pojedinim ili o više oblasti života (npr. pravna, finansijska ili medicinska oblast) i poslovima koji su povezani s tim oblastima i da ta osoba donosi važne odluke kada pacijent to ne može više sam da učini. To se može, npr. odnositi na medicinske mjere u nekom hitnom medicinskom slučaju.

Šta/Što je rješenje o zakonskom zastupanju (“Betreuungsverfügung”)?

Slično kao i kod punomoći o zbrinjavanju, tako se i u rješenju o zakonskom zastupanju imenuje osoba koja, po potrebi, može biti postavljena od strane suda (sud za zakonsko zastupanje – “Betreuungsgericht”) za zakonskog zastupnika.

Ako prije neke teške bolesti nije data punomoć određenoj osobi, sud za zakonsko zastupanje može da imenuje zastupnika koji

može da donosi odluke za pojedine ili sve pravno relevantne oblasti života (pod kontrolom suda).

Zakonski zastupnici mogu biti članovi porodice/obitelji, ali i druge osobe. U tom slučaju, te osobe obavljaju ovu funkciju volonterski ili kao tzv. profesionalni zakonski zastupnici. Ali i ovdje je kod svih odluka presudna individualna volja. Savjete u vezi sa rješenjima o zakonskom zastupanju nude npr. mjesna udruženja/udruge za zakonsko zastupanje.

Kako organizovati opraštanje od pokojnika, izražavanje tuge (oplakivanje) i sahranu? Šta/Što moram poštovati?

Ako im je neko umro, za članove porodice/obitelji važno je da se od pokojnika oproste u miru i na dostojanstven način i da izraze tugu na svoj način. Kod zbrinjavanja u hospicijima i palijativnog zbrinjavanja i to se ima u vidu i nastoji se, prema mogućnostima, izaći ususret svim željama i pomoći svima.

Stacionarni hospiciji često nude pomoć kod izražavanja tuge (oplakivanja) zbog smrti pokojnika. Često postoje i namjenske pro-

Centralni registar starateljstva/skrbnništva ("Zentrales Vorsorgeregister")

U centralnom registru starateljstva/skrbnništva Savezne javnobilježničke/notarske komore mogu se registrovati izjava volje pacijenta, punomoć za odlučivanje u ime pacijenta i rješenje o zakonskom zastupanju. Prednost registrovanja je u tome da se i u hitnim slučajevima može brzo razjasniti da li postoji punomoć ili rješenje (vidi "Ostale informacije i važne adrese" na strani 14).

storije (religijski neutralno uređene), kako bi se porodica/obitelj pokojnika mogla oprostiti od njega u skladu sa željama pokojnika i porodice/obitelji, kako bi porodica/obitelj mogla izraziti tugu (oplakati) za pokojnikom i obaviti pogrebne rituale. I u mnogim bolnicama i domovima za njegu starih i nemoćnih osoba postoji danas takva mogućnost. Informišite se pravovremeno o ovoj mogućnosti i izrazite svoje želji u vezi s tim što je prije moguće, kako bi osoblje moglo da se prilagodi tim željama.

U Njemačkoj pokojnik mora da se sahrani. U većini saveznih pokrajina sahrana smije da se obavi najranije 48 sati poslije konstatovanja smrti. Moguće je odobravanje sahrane i

ranije, pod određenim uslovima. Nakon zakonom propisanog pregleda umrlog od strane ljekara/liječnika (konstatovanje smrti i uzroka smrti), vrši se zbrinjavanje umrlog, to znači, kupanje i opremanje, u pravilu, od strane njegovatelja ili pogrebnika. Uz dogovor i uz poštovanje određenih smjernica, članovi porodice/obitelji mogu pomoći u tome ili sami obaviti zbrinjavanje umrlog, ako to žele, zbog toga što vjerski propisi propisuju određeno postupanje sa mrtvacem (npr. u islamu ili hinduizmu) i/ili zato što je problematično do-
dirivanje umrlog od strane ljudi druge vjere.

U Njemačkoj postoji, načelno, mogućnost da se umrli, u dogovoru sa pogrebnikom, transportuje kući i da se tamo izloži na odar. Poslije toga, umrli uvijek mora da bude prebačen u mrtvačnicu.

U Bavarskoj važi tzv. obaveza stavljanja umrlog u mrtvački kovčeg, tj. sahrana se mora obaviti u kovčegu ("Sargpflicht"). Mnoga pogrebna preduzeća/poduzeća specijalizovala su se da pokojnike, po želji, prevoze u zemlje njihovog porijekla, kako bi bili tamo sahranjeni. Pored hrišćanskih/kršćanskih groblja, u međuvremenu ima sve češće i mjesta za sahranu pripadnika drugih vjerskih zajednica.

Na sva pitanja o sahrani odgovore ćete dobiti u lokalnim pogrebnim preduzećima.

Ostale informacije i važne adrese

Bayerisches Staatsministerium für Gesundheit und Pflege

Haidenauplatz 1

81667 München

www.stmgp.bayern.de

Bavarsko ministarstvo zdravlja i njege nudi na svojoj internet stranici veoma opširne informacije o hospicijima (www.stmgp.bayern.de/hospiz/) i palijativnoj medicini (www.stmgp.bayern.de/palliativmedizin/), a tu ćete naći i druge kontakt adrese i mogućnosti za dalje informisanje.

Bayerisches Staatsministerium der Justiz

Prielmayerstraße 7

80335 München

www.justiz.bayern.de

U brošuri "Prevenција nesrećnog slučaja, bolesti i starosti (Vorsorge für Unfall, Krankheit und

Alter)" (možete je besplatno učitati sa interneta na adresi www.bestellen.bayern.de i kupiti je u knjižari po trenutnoj cijeni (2016.) od 5,50 €), u izdanju Bavarskog ministarstva pravde i izdavačke kuće C. H. Beck, možete se detaljno informisati o pravnim pitanjima u vezi sa izjavom volje pacijenta, odlučivanjem u ime pacijenta i rješenjem o zakonskom zastupanju.

Bayerischer Hospiz- und Palliativverband (BHPV e.V.)

Innere Regensburger Straße 13

84034 Landshut

Tel.: 0871 9750730

Fax: 0871 9750742

E-Mail: info@bhpv.de

www.bhpv.de

BHPV e.V. priprema informativni materijal i izdaje "Vodič za zbrinjavanje putem hospicija i palijativne njege", koji možete besplatno poručiti ili ga učitati sa internet stranice (www.bhpv.de/wegweiser). Pored razumljivih informacija, ovaj vodič sadrži i kontakte ustanova za zbrinjavanje.

Bayerische Stiftung Hospiz

Hegelstraße 2

95447 Bayreuth

Tel.: 0921 6053350

Fax: 0921 6053902

E-Mail: hospiz@zbfbs.bayern.de

www.bayerische-stiftung-hospiz.de

Fondacija/Zaklada informiše posebno o radu hospicija i stimuliše, pored ostalog, rad pratilaca-volontera u Bavarskoj.

Deutsche Gesellschaft für Palliativmedizin e.V.

Aachener Str. 5

10713 Berlin

Tel.: 030 30101000

Fax: 030 301010016

E-Mail: dgp@dgpalliativmedizin.de

www.dgpalliativmedizin.de

Njemačko društvo za palijativnu medicinu e.V. pruža informacije na temu palijativnog zbrinjavnaja. Preko njihovog internet portala možete ciljano potražiti ponude zbrinjavanja u vašoj blizini (www.wegweiser-hospiz-palliativmedizin.de).

Bestatterverband Bayern e.V.

Nymphenburger Straße 118

80636 München

Tel.: 089 12664550

Fax: 089 12664551

E-Mail: geschaeftsstelle@bestatterverband-bayern.de

www.bestatterverband-bayern.de

Udruženje/Udruga pogrebnika e.V. pruža informacije o svim važnim pitanjima u vezi sa sahranom i ugovaranjem postupka sahrane još za života bolesnika.

Zentrales Vorsorgeregister der Bundesnotarkammer

Körperschaft des öffentlichen Rechts –

Zentrales Vorsorgeregister

Postfach 08 01 51

10001 Berlin

Servisni telefon: 0800 3550500 (besplatan)

Ponedjeljak–četvrtak: 7:00 h do 17:00 h

Petak: 7:00 h do 13:00 h

Registracija online na adresi:

www.vorsorgeregister.de

Centralni registar za izjavu volje pacijenta, odlučivanje u ime pacijenta i rješenje o zakonskom zastupanju.

Zahvalnost

Zahvaljujemo sljedećim stručnjacima koji su svojim stručnim znanjem posebno doprinijeli nastanku ove brošure

Zaprevodovogodiča na odgovarajućejezikeodgovornisuljedećistručnjaci:

Dr. Abdul Nasser Al-Masri (arapski)

Elena Goerzen (ruski)

Tangazar Marini (kurdski-kurmandži)

Dr. Nezih Pala (turski)

Miloš Petković (srpskohrvatski)

Matthias Wentzlaff-Eggebert (engleski)

Teresa Willenborg (poljski)

via text-Übersetzernetzwerk:

Dimiter Traptshev (bugarski),

Cristian Bălănescu (rumunski)

Dr. med. Elisabeth Albrecht

Član timske uprave PALLIAMO Regensburg SAPV

Prof. Dr. med. Claudia Bausewein PhD MSc

Direktor klinike i poliklinike za palijativnu medicinu Kliničkog centra Univerziteta Minhen/Sveučilišta München

Dr. med. Johannes Bükki

Načelnik

SAPV tima hospicijske službe "DaSein e.V.", München

Dr. med. Winfried Gahbler

Anesteziolog, sa subspecijalizacijom iz palijativne medicine i specijalne terapije bola, Aachen

Dr. med. Roland Hanke

Primarijus, tim za palijativno zbrinjavanje Fürth

Wilfried Krames

Stalni sekretar

Bavarskog državnog ministarstva pravde

Dr. Erich Rösch

Direktor Bavarskog saveza hospicija i ustanova za palijativnu njegu (BHPB), Landshut

Ali Türk

Direktor, dipl. sociolog, saradnik Instituta za transkulturalnu brigu/skrb (Udruženje za brigu/skrb) e.V.

Prof. Dr. Maria Wasner

Katolička fondacijska/zakladna stručna visoka škola München i služba/ured za koordinaciju palijativne medicine za djecu Kliničkog centra Univerziteta Minhen/Sveučilišta München

U ovoj brošuri naći ćete odgovore na ova pitanja:

- Šta/Što je to hospicij/ustanova za palijativnu njegu i palijativna njega?
- Koje ponude zbrinjavanja postoje u Bavarskoj i šta iste pružaju?
- Koje troškove snosi osiguranik?
- Koja prava imam kao pacijent i (t)ko donosi važne odluke za mene, ako ja više nisam sposoban/na da ih sam/a donosim?
- Šta/Što je to izjava volje pacijenta?
- Šta/Što je punomoć za odlučivanje u ime pacijenta ("Vorsorgevollmacht")?
- Šta/Što je rješenje o zakonskom zastupanju ("Betreuungsverfügung")?
- Kako da organizujem oproštaj od pokojnika, izražavanje žalosti (oplakivanje) i sahranu? Šta/Što moram poštovati?

Ovaj vodič uručio je: